

A bírálóbizottság értékelése

Géczi János könyv formában benyújtott értekezésében (*A rózsza és jelképei. A reneszánsz.*) és a könyvhöz mellékelte *Téziseiben* több évtizedes, számos tudományterületet, diszciplínát és több történeti-művészettörténeti korszakot átölelő kutatói és publikációs munkásságának eredményeit alapos filológiai módszerrel és apparátussal foglalja össze. Nagy ívű, alapvetően az interdiszciplinaritásra, sőt transzdiszciplinaritásra épülő munkájának módszertana is többretegű, átfogó témájának, a rózsának tudomány-, művelődés-, irodalom- és művészettörténeti megközelítése mellett a teológia, a vallás- és a teológiatörténet, a filozófia szemléleti aspektusait is bevonja vizsgálataiba, sőt az orvosbotanika és etnobotanika metodikáját is alkalmazza a hatalmas anyag tudományos igényű feldolgozásánál. Így tudományos eredményei is több szaktudományban hasznosulhatnak, ugyanakkor a téma számos aspektusát, szerteágazó gazdagságát átlátható és logikus rendszerben, szerkesztésben, olvasmányos stílusban tárgyalja. Géczi János reneszánsz-felfogása művének egyik fontos rendezőelve, egyben nívója, hiszen nem ragad meg az antikizálásnál, rámutat a késő középkori hagyomány és a kibontakozó reneszánsz kapcsolataira, a keresztény eredetű szimbólumok, a mariológia, sőt a női misztikus szerzők aspektusából is vizsgálja a rózsza szerepét, és fontos megállapításokat tesz Petrarca és Boccaccio költészetének rózsahasználatát illetően is.

A disszertáció a rózsaszimbolikát a reneszánsz irodalom olyan jelentős, különböző műfajokat, spiritualitást, miliót képviselő alkotói, mint Antonio Beccadelli, Ariosto, Rabelais, Tasso, Francis Bacon stb. munkásságának újszerű analízisével tárja fel. Géczi János művében revelatívnek tekinthető Shakespeare drámáinak és szonettjeinek a rózsaszimbolika szempontjából való elemzése is, amely a művek jeleneteiben, kifejezéseiben, toposzaiban megjelenő rózsát univerzális szerelmi jelképként mutatja fel. A dolgozatnak általában is fontos megállapítása, hogy a reneszánsz rózsája a középkori Mária-szimbólumból egyre inkább világi jelképpé válik.

A reneszánsz egyetemes irodalmának tárgyalásánál a dolgozat nem feledkezik meg az itáliainak (is) tartott Janus Pannonius elemzéséről sem, akinek orvosbotanikai ismereteire is joggal mutat rá. A disszertációnak is nagyban segítette botanikai érdeklődése, sőt erudíciója a rózsza (*Rosa*) művelődéstörténeti, irodalmi és egyéb bölcsészeti aspektusainak kutatásainál, így sikerrel kapcsolhatta össze a reneszánsz – és egyéb korszakok – rózsaszimbolikáját, rózsaképzetét a mediterrán növény élettudományi sajátosságaival. Így Géczi Jánosnak a rózsza kultúrtörténetét tárgyaló műve egy civilizációs élőlény (növény) sajátos – reneszánszkori – históriájaként is felfogható. A téma botanikai megközelítésének újszerűségéhez hozzájárul a korabeli reneszánsz növény- és orvostani, kertészeti művek, herbáriumok és egyéb gyűjtemények értő elemzése is, amely a rózsáról alkotott ismeretekkel kapcsolatban a korszak általános természettudományos gondolkodását is felmutatja.

A disszertáció hatalmas – főként irodalmi – forrásbázisra épül, ennek szakavatott használata mellett kiemelendő a magyar nyelvre korábban pontatlanul átültetett forráshelyek újrafordítása, és ezzel újabb interpretációk lehetővé tétele.